

patnáct z kola inspirace

p a t n á e t

z

k e l a

i n s p i r a c e

Patnáct z Kola inspirace

Achmatovová	Mandelštam
Asejev	Pomorskij
Bělyj	Tumannyj
Čornyj	Severjanin
Čurilin	Škuľjev
Kuzmin	Utkin
Livšic	Zenkovič
Majakovskij	

=====

Kolo inspirace - ruská a sovětská básnická
avantgarda prvních let XX. století,
vyd. ODEON, Svět sovětů 1967.

=====

Strana musí podporovat svobodnou soutěž různých literárních skupin a směrů. Jakékoliv jiné řešení je jen formálně byrokratickým pseudořešením ...

Strana nemůže podporovat monopol žádné skupiny, ani skupiny svým ideovým obsahem nejproletářštější, neboť by to především znamenalo záhuby proletářské kultury.

Z rezoluce ÚV VKS/b, 1925

1/ Anna Achmatovová : Osamění

Tolikrát už mě kamenoval svět,
že na počtu ran dávno nezáleží,
že z kamenů se dala vystavět
pastorčí věž, nejvyšší ze všech věží.
Vzpomínám v dobrém, zdravím přátelsky
všechny, kdo k dílu přiložili ruce.
První tu vidím jätřní záblesky,
poslední vítám večerní hold slunce
a často v oknech mého podklroví
hostuje mořský vítr ledový,
holub mi zrní vyzobává z dlaně ...
A k sloce básně, dosud nedopsané,
mi Múza s klidem božsky troufalým
osmahlou rukou doplňuje rým.

2/ Nikolaj Asejev : Předtucha

1 V esnice - v kleci spící lev,
jenž se i ve snu bojí knuty.
Z ahřmí však výstřel - zazní řev
a řinknou vylomené pruty.

To stalo se, a tento čin
zanechal v nozdrách svůdný zápach!
To není ostří širočín,
toť drápy ve skrčených tlapách.

Výkřik - a kolik rukou pak
se v strašné hrozbě zježí kolem
a vidle, sekera a hák
medaile strhnou s uniformem.

Tehdy i já snad zahlédnu
v tvářích i v šatu purpurovém
tu podobu svých příštích dnů
předpověděných Pugačovem.

A z grimas okoralých rtů
hořkých jak pelyněk a prašných,
já vyčtu příští odvetu
jak úsvit zarudlý a strašný.

Vesnice - v kleci spící lev,
jenž se i ve snu děsí knuty.
Zahřmí však výstřel - zazní řev
a pod drápy se prohnou pruty.

2 Už léta ten požár v nás sálá!
Dým - přivřené hněvem brvy.
Zdi kasáren a žalář
jsou zčernalé vznícenou krví.

A je to krev plachých i smělých!
A je to krev silných i slabých!
Jak žít v klecích zrezavělých
a bezmocně krčit jen tlapy!

A všude lpí krev, a je naše,
tu ani moře neumyjí,
ta čeká jen na Jidáše
a na ty, kdo zaplatí ji.

Vy řvoucí: Jen do nich prachem!
Vy křičící: Řežte je šavlí!
Třeste se v lenoškách strachem,
až vyjdou ven ti opěšalí.

Kdo žilkou by pustit chtěl lůze,
ten utone ve vlnách křiku.
Pak tváří tvář budoucí hrůze
stanete v jediném mžiku!

Co s útrpností a slovy,
zapadáte-li do bažiny?
Vzpomeňte: rezem čpí ocelový
nůž zahálejší gilotiny!

3/ Andrej Bělyj : Chuligánská písnička

Byli jednou - on a já:
nebožtíci oba dva.

Mnoho zim a mnoho jar
odcházíme - skvělý pár!-

po hřbitově v záři svěc:
kostroun já, on kostlivec.

Bavíme se; zlatý hřeb
jsou vzpomínky na pohřeb:

jak nás v rakvích houpali,
jak ²ďáček táh misály,

jak jsme kýchli akorát,
když příbuzní začali lkát,

věčný klid jak přál nám pop
a jak zaklopili hrob ...

Byli jednou - já a on.
Tydly tydly tydly don!

Andrej Bělvyj : Veselí na Rusi

Požehnání za flanděru -
pili, byli na maděru.

Na-nachlemstal jsem
se.

Na-natancoval jsem
se.

Jáhen, písař, ďáček, pop
vydali se na pochod.

Hřešíme?

Pchá!

Pámbu si nevšimne!

Třasákovým krokem zeširoka šli: -
roztřesená duše, - vzhůru! váháš-li:

odzemek s třasákem
přes meze, černou zem -

orej sedm dní!

Sem tam, vlevo vpravo nohy nožky šly,
cestou, pěšinami, - vzmuž se, padáš-li,
přidupni!

Výčitky, - to akorát:
nabrat, plivnout, naplivat!

Naplivat a rozšlapat:
mít se, smát se, pít a žrát!

Homiletika, kanonika -
nejlepší je harmo-harmo-harmonika
Jáhen vstává -

- jáhen, jáhen -

kutnou mává -

- jáhen, jáhen ...

Řekni, jáhne -

- ámen, ámen -

řekni, jáhne, co je **Smrt**?

- „To je - co je navždy tvoje,
jestliže sis tady škrt!“ ...

V poli větrem rozhoupaný
strašák - chrt

paži cinkající brání
- holou mrtě.

Tyrkysovou, něžně sirou
holou mrtě.

Nad mou zemí široširou
stojí Smrt.

4/ Saša Čornyj : Válečná

Už sedm tisíc dlouhých let
mě denně dokáží
častovat lidi na oběd
krvavou menáží.

Co je znám, hlupák hlupáka
by zabil nejradší.
Jak zvěř se honí na jatka
a klacky mrzačí.

Hop, do plamenů ženy,
hop, děti o kameny,
hop, do žump zajatce.
Legrace.

A teď i vědou mrzačen
- a s mozky na kousky
svět vyřvává zas do mračen
svůj nářek obrovský.

Dnes lijí ruce miliard

kulky a hlavně děl.

Zas jitřní ledy rozhrívát

bude krev lidských těl.

^ kongresy a procesy

a protesty a procesí

a půlnoc ženských úst ...

Půst.

Kde o právu dnes rozmýšlí?

Kdo se ho doprosí?

Slabšího silný v hroznýší

oprátce zardousí.

Nepřítel je, kdo napadá,

i koho napadáš.

Řeč o míru je návnada.

Já držím věčnou stráž.

Tak bližního straš,

sraž bližnímu hřbet

a do břicha vraž

mu bajonet.

Vpřed!

- - - - -

S t r a n a musí vymýtiti všechny diletantské a nekompetentní pokusy o administrativní zasahování do literárních záležitostí; musí se starat o pečlivý výběr osob v orgánech, které pečují o tisk, aby tak zajistila skutečně správné, účelné a taktní řízení literatury.

Komunistická kritika se musí zbavit tónu literárního příkazování. Tato kritika může mít hluboký výchovný význam jedině tehdy, bude-li stavět na vlastní ideové převaze. Marxistická kritika se musí oprostit od vší nadřazené, pologramotné a samolibé komunistické nadutosti. Musí si vytyčit jako heslo učit se a

5/ Tichon Čurilin : Konec Kikapu

Holili Kikapu - už pro rakev.

Omyli Kikapu - už pro rakev.

Do umyvydla šplíchá krev.

Krev ve vlasech.

Aj, kam ten spěch ?

Zůstanete snad u bratra ?

Buďte s ním aspoň do jitra.

A kde je sestra Ra ?

Buďte s ním aspoň do jitra

vy, obě,

dokud není v hrobě.

Setřely prach, prach stopy splách, básníku,
bez ozvěny.

Ach, ach, ach, ach - prach po sestrách zbyl z Mer,
z Ra i z Lény.

Ušklíb se Kikapu - už pro rakev.

Usmál se Kikapu - už pro rakev.

Odstraňte z umyvydla krev,
dveře jsou otevřeny !

6/ Michail Kuzmin : +++

Zas neklepá, zas nezná studu,

zas neodbudu vlezlou nudu.

Má denně oči troufalejší

a zbytečné je křičet - ne.

Stejně se u mne upeleší.

Nevyženu ji prosbou, pláčem,
nevyženu ji karabáčem.
Šilhavým okem po mně vejrá
a protivně
dál proti mně
bez hnutí sedí do večera.

Na plnou láhev zas mě lapí.
Piju a ležím na kanapi.
Zpívá mi. Hlavu klade smutně
na loket mně
a koketně
jí šustí obnošená sukně.

Přátelů z domu pro nic za nic
vyhnala všechny do plískanie.
Vůli i rozum otupí mi.
A proto chci
 pryč z otroctví
té hašteřivé konkubíny.

Sama však sotva půjde jinam,
Já ležím, ležím, ruce spínám,
slovo mi každé hasne na rtech ...
Jsme v cele dní.
Jsme celé dni
v životě jako v kasematech.

7/ Benedikt Livšic : +++

Probuzení je věčná deziluze:
je vyhnáním, a nikdy odchodem
z pevniny spánku. Procitáme v hrůze,
že Atlantidu pohltil zas den.

A proč my všichni, její domorodci,
jimž zjevně nepřísluší pevný břeh,
máme plout v arše, bezmocní a krůtci,
a přizpůsobovat svůj puls a dech?

A zpívat! Zpívat! Či snad skutečně
ten výkřik písně, jen ten jediný,
z hlubiny řeči zvedne matečné
metaforické pevniny?

8/ Vladimír Majakovskij : Vám !

Vy, kteří umíte jen v orgiích řídit
a kteří máte teplou koupelnu s klosetem -
nastydíte se, když jména vyznamenaných řády
jen z novinových sloupců vyčtete ?!
Víte-li vy, jimž za nehet chybí vložky,
myslící jen na to, jak sežrat víc potravy -
že právě teď snad utrhla nohy
bomba poručíku Petrovi ... ?

Co kdyby však, odvedený do záhuby,
náhle zahlédl ten hrdina
vaše kotletami pomazané huby,
notující chlípně Severjanina?
Že bych položit měl za vás hlavu,
za vás, co s holkami spíte a jíte desyta ?!
To raději budu ananasevou šťávu
po barech kurvám nosit já.

9/ Osip Mandelštam : +++

Od rána s vínem, večer s opicí.
Z lehkého života jsme zešileli.
Po-těche prázdná, more ovíněný,
jak podržet tvou červen na líci?

Polibky na ulicích blízko dne,
obřady stisků, teskné doprovody,
když uplývají ztěžklé říční vody
a lampy hoří jako pochodně.

Čekáme smrt jak ~~vika~~ do pohádky.
Tuším, že nejdřív ji má uvidět
ten, kdo má nepokojně rudý ret
a de očí už spadlý pramen patky.

10/ Alexandr Pomorskij : Štára

Světla už zhasla. U hospody
dohulákali kumpáni.
Ze spaní slyším vzrnat schody
a udýchané dupání.

Na němé dveře někdo mlátí,
smrt stojí s šavlí tasenou.
Nechrabení policajti
pažbami hřmotí za stěnou.

Svit luceren se v škvírách škrtí,
přes půdy šplhám na římsy.
Ospalý štěkot duní stvrtí,
mundůry větrí staří psi.

Hvězda se třpytí nad obzorem.
Střechy jsou černé od čmoudu.
Požární žebřík. Běžím dvorem,
kde za tmou tuším svobodu.

11/ Dir Tumannyj : Schodiště

Bledý blikot blízkých lamp jako ohmataný rubl
kutálí se přes basreliéf oblýskané balustrády.
Shora
smaragdový soumrak,
zespoda
šoulavé šero
oběšené na římse

scvrkává se, líná, větší,
světlo žene na fasády
stíny - exotické hady,
bujné stíny - orchideje
a do klínu touha leje
opět zmatek stále větší ...

Výkřik dveří,
šum a šramot,
zašoupání podešvemi,
kročeje
a dívčí šepot
/Byly dvě/.

Na hrazdě římsy svět v šíleném veletoci.
Klepání.

Schod sklopil oči -
dole zívly veřeje.

=====

Je nesporné, že právě literární činnost ze všeho nejméně snese mechanické srovnávání, nivelizaci, vládu většiny nad menšinou. Je nesporné, že v této oblasti je nezbytně nutné zabezpečit větší prostor pro osobní iniciativu, pro individuální sklony, prostor pro myšlenku a fantazii, formu a obsah.

V.I.Lenin (1905)

12/ Igor Severjanin : Sebevrah

Z nesnesitelného sálu vyběhla jste na verandu,
přemalebne klenutou nad řekou a nad roklí.

Rozmotané klubko vášně připomnělo ~~AAAA~~Ariadnu,
trsy bílých narcisů tam vaše pěsti potloukly.

Bylo vám tak dusno z lidí, pod vámi však byla
skála.

Chroptěla a vyla propast, v řece rybář uplýval.
Z oken dolů smích se perlil.

Intermezzo hudba hrála.

Tváře zbledly, tyrkys očí zbarvil fialový kal.

Jako výstřel práskly dveře, jako křídla fraky
kmitly.

Ráčkovali dandyové, větřila jste gorily.

Třesoucí se, vyceněná jako liška štvaná v pytli
prokousla jste tmou a vlny vaše tělo poktyly.

13/ Filipp Škuljev : Černé zvony

Uprchl jsem. V onom kraji

pole nikdy nedozrají,

jenom černý ~~vítr~~ vír

žene vítr mezi lány.

Přežívá jen polámaný

vysušený pýr.

Kraj je hladem zubožený.

Umírají děti. Ženy

hladomory vyhání.

Celé dny tan dlouze sténá

srážejíc nás na kolena

černé klekání.

Tak prostě
a tak bez hluku ...
Jsem ještě - nebo už nejsem?
Na nebe přes plot bodláků
se dívám s tichým děsem.

Je marné volat,
bránit se.
Neměl jsem život skvělý.
Nákladák roztrásla zimnice,
zimnicí třesu se celý.

Proč se tak často začíná
podobat člověk zvěři?
Strážný lačnými očima
můj kožíšek už měří.

Můžeš si i mou duši vzít -
počkej tam, za úbočím ...
.....
Příteli, dej mi zakouřit ...
- Poslední ~~t~~čím.

Dutý dub v bouři povalí
Snadno i malý nápor.
Lom. Nákladák jak pomalý
ošleplý aligátor.

Důstojník se ptá:
Hotovi ?
Počítám bodláky maně.
Proč je jich tucet, pámbuví.
Jeden by stačil na mě.

V ústech mám hořko ...
chtěl bych pít ...
Svět se mi ztrácí v mraku.

Příteli, dej mi zakouřit.
- Chcípneš i bez tabáku ...

15/ Michail Zenkevič : Úsvit

Uhranuls Baudelaira, i Brjusovovi
 septals, úsvite,
jak šero šedne, jak zfiaroví
 lesk v orbitě.

Nevěstky z ulic zalezly do tepla.
 Most se houpá.
Siréna v dálce sípavě vyjekla.
 Prázdnota doupat.

Po zastrčených uličkách stíny
se štvou, haraší,
až shodí do kašovité špíny
mrtvolu v rubáši.

Těhotný den s proročnou hloupostí
a mačkanicí
nad černou vodou zapálí v pevnosti
rezavou špici.

x x x

o b s a h :

Anna Achmatovová	: Osamění
Nikolaj Asejev	: Předtucha
Andrej Bělyj	: G uligánská písnička Veselí na Rusi
Saša Čornyj	: Válečná
Tichon Čurilin	: Konec Kikapu
Michail Kuzmin	: +++
Benedikt Livšic	: +++
Vladimír Majakovskij	: Vám !
Osip Mandelštam	: +++
Alexandr Pomorskij	: Štára
Dir Tumannyj	: Schodiště
Igor Severjanin	: Bebevrach
Filip Škuljov	: Černé zvony
Iosif Utkin	: Poprava
Michail Zenkevič	: Úsvit

b u g b e a r ' s k i d s
p r o d u c t i o n
b u g b e a r ' s t o w n
20. 12. 1981